

Høgt flýgur hugflogið í Hugskotskappingini:

Frá hundahúsum til fiskaostar

Tekst og myndir:
Jan Müller

Gummistivlar, hundahús, gimsteinar, fiskalim, dynur, koddar, ber, fiskaostar, royðugrót, sápu, bremsur og hjól til kassabilar, skip, linur, klæðnaplegg osfr.

Ikki bagir hugflognum hjá føroyingunum. Hetta vit tann stóra lutókan í fyrstu Hugskotskappingini, sum varð avdúkað seinasta hósadag í Solumiðstöðini í Havn. Meira enn 250 ymisk uppskot til nýggja framleiðslu og arbeiðsskapani idna voru send domsnevndini í Hugskotskappingini.

Av hesum uppskotum fingur 17 uppskot virðislonu. 1. virðislonina uppá 100.000 kr. fingur tveir mans at byta. John Smith Argir fekk 50.000 krónur fyri uppskot um snarkolíanlegg umboð á fiskiskipum umframt eitt uppskot til eitt nýtt fiskiskipaprojekt. (Vit fara at greiða nærri frá hesum uppskotunum og øðrum við í komandi bløðum). Tróndur Sørensen, av Hvannasundi fekk eisini 50.000 krónur, tað var fyri uppfinning, eini clipslunu.

Önnur virðislonin uppá 25.000 krónur varð eisini bytt í tvey. Hana fingur Hans Jacob Bech í Havnog Lista- og Handverksskúlin á Sandi. Hans Bech fyri eitt hundahús og ein gummistivla og skúlin á Sandi fyri uppskot um, hvussu vit kunnu skapa ein klæðnaidna við okkara egnu tavrum.

Triggjar virðislonir voru uppá 5000 krónur. Tær vundu ein ónavngivin ella 4 B, sum uppskotið varð undirskrivað. Hetta fyri uppskot um at fara undir framleiðslu av skóm, taskum og øðrum líknandi burtúrur fiska-skraðu.

Áðru virðislonina uppá 5000 kr. fekk Com-data. Klaksvík, fyri uppskot at føra EDV-teknikkinn inn á okkara virki á ein skilagoðan hátt. (Hetta er fyrr umrøtt í Sosialinum).

Triðja 5000 kr. virðislonin fór eisini til ein ónavngivnan — ML. Hetta var fyri uppskot um framleiðslu av smíðaðum føroyskum bátum til útflutnings. Síðani voru fleiri virðislonir uppá 1000

Hans Mortensen býtti út virðislonirnar

kr.: Jens Dalsgaard í Saltangara lutir til kassabilar, Erling Simonsen í Havn, at framleiða soppar, at savna og tilvirka nátafjarðar og at brúka fligir bæði til matna og skeljarar sum skreytlutir eitt nú sum gløs, Birgir Johansen, Tórshavn, marinesering av motorum til smábátar og uppbyggjan av generatorum til skip og virki, Hilmar Poulsen, á Argjum, framleiðslu av sápu, vaskievnum v.m. úr idnaðarlýsi, Juul Jacobsen í Nólsoy at framleiða ymiskt úr royðugróti, Hermundur Niclasen, Øravík framleiðsla av fiskaosti.

Síðani voru fimm uppskot úr Danmark. Leif Bohn í Slagelse um at planta berplantur, Peter Møller í Keypmannahavn um at formgeva og selja gimsteinar, Kurt Jensen Keypmannahavn um at seta á stovn ein inter-

nationalan sjómansskúla og fiskiskúla, Poul Nielsen, Lemvig um ein basaltstein frihavn o.a., og Kirstin Pontoppidan, Esbjerg fyri uppskot um fiskalim, skinnvorur, dynur, koddar, djórarnat o.a.

At lata eygu upp

Tað var annars Hans Mortensen, formaður í domsnevndini fyri Hugskotskappingina, sum bytti virðislonina út. Í hesum sambandi segði hann m.a.:

Og hvat hava vit so lagt sum grundstøði fyri domingini?

Í fororðinum fyri reglugerðina fyri Hugskotskappingini stendur: tað eru uttan iva mong, sum ganga við góðum, nýtiligum ja, kanska genialum hugskotum, sum kunnu brúkast til framleiðslu í Føroyum til frama fyri

menning landsins.

Hendan málsetningin hava vit roynt at fylgt. Vit hava fingið hopin av uppskotum, sum í sjálvum sær eru frálík, men sum á ongan hátt hava møguleika at verða sett í gongd sum framleiðsla í Føroyum. Hesi uppskot hava vit lagt til síðis, fyri at virðislonar, sum vit meta veruliga hava møguleika sum arbeiðsskapani framleiðsla í tjóð okkara.

Ti kunnu summi av uppskotinum sýnast ikki serliga genial, men eru uppskot sum vit virðislonar fyri at vísa at vit meta, at nakað átti at verið gjørt hesum viðvíkjandi.

Í doming okkara liggur eisini eitt ynski um at lata eygur upp og kanska vísa á leiðir, vit í tí dagliga ikki siggja.

TIT, sum sita við ábyrgd og áráði

Tá ið vinningarnir vóruð byttir út segði Hans Mortensen enn nokur orð. Vit geva honum orðið aftur:

av persónum, hvørs einasta dirvi er at vera við at seta í gongd, tá trøngleikin og neyðin bankar á.

Tá krevst ikki dirvi at seta í gongd, sjálvst ikki nakað sum kann miseydnast.

Men tað krevst dirvi at vera við at seta í gongd, tá tíðirnar eru góðar og eingi skýggj draga á luftini.

Tað skal tí vera mitt ynski, at her má vend koma í, so at teir persónar, sum sita við ábyrgd og ráði mugu vísa teimum fólki meira ans, sum enn eiga evnini og tora at hugsa sjálvstøðugt.

Og tað skal vera mitt ynski, at teir persónar, sum sita við ábyrgd og ráði, at teir skulu vinna sær ans fyri, hvønn idna vit eiga at skapa í Føroyum.

Og tað skal vera mitt ynski, at teir persónar, sum sita við ábyrgd og ráði, mugu finna fram til, at tað er av alstorum týðningi fyri okkum sum fólk og fyri okkum sum tjóð, at vit skapa ein idna, sum er viðkomandi, ein idna, sum gevur hvønn einstakan av okkum kensluna av at vera við at skapa og tryggja Føroya framtíð.

Og tað skal vera min vón,

gørðum, hugsa sum hini í stórt og í smátt, siggja við eygum frá øðrum.

Asannandi, at vit í Føroyum í dag ikki kunnu bjóða ungdomi okkara nóg góðar og innihaldsrikar framtíðarmøguleikar, fer idnaðarfelagið undir eitt ungdomstil-tak, sum eg vóni ungdomur Føroya tekur undir við, við m.a. at fylla út og senda inn spurnartalvu idnaðarfelagsins.

Og tað skal vera min vón, at teir persónar, sum sita við ábyrgd og ráði, mugu duga at siggja, hvønn ómetalan dyrgrip vit eiga í ungdomi okkara, men sum vit eru við at sepla burtur, tí vit liva í tí trúgv, at samfelagið í dag byggir á somu grund og somu fyrirtreytir sum fyri 50 árum síðani. — Og tí siggja vit í dag, at ungdomurin harðliga ger vart við seg, tí tey ikki fáa loyvi at føla, at tey eru við til at skapa framtíð okkara sum fólk og sum tjóð, men at vit í dag geva teimum kensluna av at vera eins og papageikar í fargyltum búrum.

Tað skal vera min vón, at

„Grótmaðurin“ Óli Nielsen tosar við Paula Ellefsen, lögmann og Martin Djurhuus, skrivara í Menningargrunninum. — Tað er framtíð í gróti okkara, sigur Óli. Teir lurtu.

— Eitt, sum undrar meg stórliga, er, at hjá flest okkara rokka eyguni ikki so frægt sum fram um nösina, hóast hendan sum vitandi bert er nakrar faar centimetrar.

Fleiri av uppskotunum vit hava virðislonir her í kvøld tykjast mær at vera so einföld og naturlig, at tað undrar meg nógv, at tey ikki fyri langari tíð síðani eru sett í verk.

Er orsøkin hertil tann, at eygu okkara ikki rokka fram um nösuna?

Og kemst hetta av, at vit í tí dagliga eru vorðineis og groðfest og steinamosi, sum veksur seg alsamt fastari sum tíðin rennur.

Ellar er tað kanska so gálið, at kvinnur og menn dag og dagliga koma fram við hugskotum, men at hesi verða kveð í skrivstovuvelidnum

at teir persónar, sum sita við ábyrgd og ráði, mugu læra at taka ímóti gávuini, sum tað í veruleikanum er at vera eitt fáment fólk, tí tá eiga vit ikki at hava nakran møguleika at fara undir idna, hvørs einasta endamálið er at kappast við líknandi dippiduttum framleiddir í londum handan havn.

Og sum eitt fáment fólk eiga vit at geva boðum skaldsins gætur, sum við klókum orðum kvøður:

Mangir av monnum sum fjalladalsfylgið lita á stórdyr so prúð og so klók, enda sum tað undir brim-seltu bylgju, hava ei tol til at svelta á rók. Summi tey durva og falla í fátt millum tey stóru og riku í

vit øll, kvinnur og menn, ung og gomul, høgur og lágur mugu kunna fylkjast í flokk, og við reystum enni lita fram, og í verki vísa at ben skaldsins:

nú munar mest um máttin, um áráði og trú

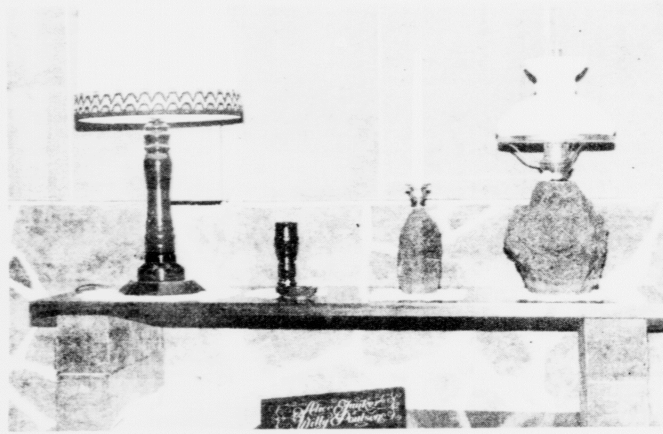
má liggja okkum í barmi.

Vit eiga menniskjúl!

Tórmodur Dahl, idnaðar-ráðgevi hevði eisini orðið undir hátíðarhaldinum mikukvøldið.

Hann tósði um støðuna hjá idnaðinum og um hvarjar møguleikar vit eiga í framtíðini.

Hann segði:

Lutir úr føroyskum gróti hava ógvuliga stóran áhuga á vikuni